

Què cal tenir en compte i com organitzar un club de lectura juvenil al centre educatiu

Adolescència..., quina adolescència?

L'adolescència, aquesta etapa que el diccionari de l'IEC defineix com: «Període de la vida que segueix la infància i precedeix l'edat adulta», nascuda al segle XX, és tant evanescent com la mateixa definició: arriba i se'n va sense avisar. I més en el moment actual, en què la nostra cultura no té rituals quan s'hi entra o se'n surt. Cal recordar que fins fa unes poques dècades, de la infància se'n sortia amb la mili –moment clau per començar a formar la pròpia família–, o amb la primera regla en les noies, moment de deixar la feina, procrear i dedicar-se en cos i ànima a l'home.

Però, sortosament, la truita s'ha girat. I tots els qui hem estat pares les darreres dècades hem de canviar de vidre. Actualment no tenim marges. De sobte, comencem a observar canvis importants en els nostres fills, especialment en el seu caràcter més que no en el físic al final de la Primària –hem de pensar que qui veu els fills dia sí dia també no percep els petits canvis preadolescents com l'aparició de pèl púbic o la famosa *estirada* fins que no troba aquell conegut que li diu que el seu fill «ja és tota una

doneta/tot un homenet». Aquella criatura que tant ens estimava, amb la qual havíem compartit un període de pau familiar prou llarg, de sobte s'atreveix a portar-nos la contrària! Àngela Maria! El nostre petit plançó ha entrat en la preadolescència!, ens reclama el mòbil i, amb aquest, la carta de llibertat. I això, en el nostre esquema familiar que havia funcionat fins aleshores se'ns desfà com el sucre en el cafè.

Aquell marrec que fins fa poc encara dormia amb un nino de drap de sobte se'ns regira i ens respon que no! I amb qui compartíem les lectures de l'Stilton, en Greg o la colla dels Futbolíssims de sobte s'amaga allò que llegeix, mira porno i ens sembla que només parla amb els amics, fins i tot «massa». On és aquell àngel bufador que teníem per fill o filla?

Lectures..., quines lectures?

I és que amb l'adolescència s'haurà acabat l'hora del conte abans d'anar a dormir. I les compres compartides a llibreries. I les anades a la biblioteca a passar una bella estona a la secció infantil. I les hores del conte. I tantes i tantes coses.

I és que en gran part l'adolescent es reconeix com a tal en la mesura que porta la contrària als qui li han marcat la pauta fins aquell moment, que li han definit els marges en els quals es pot moure. L'adolescent ha de ser rebel per definició. I aquesta rebel·lió no es fa en el desert, sinó que es busquen aliances, companys i companyes de viatge cap a l'edat adulta i que veuen el món a imatge i semblança seua: en blanc i negre, sense grisos.

Estratègia..., quina estratègia?

Però justament amb l'adolescent hem d'aplicar noves iniciatives, deixar enre les estratègies clarament fallides de les lectures obligatòries que volen anar

de bracet al gust per llegir i ser capaços d'entendre que no podem mesclar l'oli i l'aigua. És a dir, no podem mesclar la formació del lector literari amb el gust per llegir –i ja no dic el plaer perquè gairebé és tan o més quimèric que l'inici i la fi de l'adolescència–, i hem de buscar fins i tot professionals diferents per a cada una d'aquestes encomiables voluntats. Objectiu en els quals són partícips la lectura reglada i la no reglada.

Per això és necessari que en tota estratègia es tingui en compte:

- que sigui transversal, més que vertical, ofertes i dinamitzades pels mateixos lectors adolescents en què l'adult tan sols és un gestor;
- l'opinió del lector adolescent, que se l'escolti i es potenciï en ell la capacitat de debat dialògic amb iguals, en el mateix centre o més enllà de les seves parets;
- l'obertura dels camps de possibles lectures més enllà de la narrativa;
- la inclusió de la possibilitat de la lectura digital i de totes les seves derivades;
- tenir una mirada holística sobre la lectura com a forma de representació cultural que pot viure i compartir el temps en paral·lel a altres, etc.;
- molt especialment, començar a reflexionar sobre la biblioteca –pública o de l'institut– i la seva funció social per als adolescents. Algunes experiències, com les zones *teen* a les biblioteques públiques de Nova York, poden servir d'inspiració per a reformular les nostres.

Però on s'expressen en gran mesura tots els punts anteriorment citats és en els clubs de lectura d'accés lliure i oberts a tot tipus de lectors. Uns espais de lliure expressió on el llibre no esdevé res més que la cola amb la qual s'afermen amistats, complicitats i es comparteix cultura. I és que si no volem perdre més lectors, organitza un club de lectura en la teva vida.